# Asiantuntijalausunto maa- ja metsätalousvaliokunnalle Suomen Yhteismetsät ry:n nimissä metsätalouden määräaikaiseen kannustejärjestelmään annetun lain muuttamisesta

**Suomen Yhteismetsät ry lausuu seuraavaa esityksestä laiksi metsätalouden määräaikaisesta kannustejärjestelmästä annetun lain muuttamisesta:**

1. **Metsäteiden perusparantamisen tukitason säilyttäminen:**
    - Metsäteiden perusparantaminen on kallis ja maanomistajalle raskas investointi.
    - Tapio Oy:n kattavuusanalyysin mukaan tietiheys on heikointa Lapin, Pohjois-Pohjanmaan ja Kainuun alueella. Teollisuuden puuntarve on lisääntynyt Metsä Groupin Kemin ja Stora Enson Oulun tehdasinvestointien sekä Junnikkalan, Keiteleen, Pölkyn ja Kuhmon sahalaitosten investointien johdosta juuri edellä mainituilla alueilla. Erityisesti metsäautoteiden perusparantaminen mutta myös uusien metsäautoteiden rakentamisen tarve on juuri nyt suuri.
    - Suomen yhteismetsät ry esittää, että Lapin, Pohjois-Pohjanmaan ja Kainuun alueella metsätien perusparannuksen tukitaso pidetään edelleen 70 prosentissa.
    - Esitetty metsäteiden perusparannushankkeiden tukitason laskeminen 70 %:sta 50 %:iin ei tule kannustamaan metsänomistajia tienparannushankkeisiin ja metsäteiden korjausvelka tulee vääjäämättä kasvamaan. Metsäteiden rakentaminen ja perusparantaminen ovat työlajina kalliita ja kustannukset ovat nousseet merkittävästi viime vuosien aikana kustannustason nousun ja perusparannettavan tiestön nykynormien mukaisten kantavuusvaatimusten lisääntymisen myötä. Edellä mainituista syistä metsäteiden perusparannuskustannukset ovat lähes tuplaantuneet viimeisen vuosikymmenen aikana. Kustannusnoususta johtuen tiehankkeiden elinehtona on vähintään nykyisen (70 %) mukainen tukitaso, jotta tiehankkeet toteutuisivat myös tulevaisuudessa. On hyvin todennäköistä, että tukitason lasku esitettyyn 50 %:iin rapauttaa tiehankkeiden toteuttamisen lähes kokonaan, mikä johtaa nykyisen tieverkoston korjausvelan kasvuun edelleen ja sitä kautta vaikeutuvaan puuhuoltoon, virkistyskäyttöön ja huoltovarmuuteen. Lisäksi on huomionarvoista, että jo nykyisin toimialalla on hyvin vähän metsätiehankkeita toteuttavia organisaatioita, joiden kautta hankkeita on tähän saakka toteutettu. Nyt esitetty tukitason lasku ei tule luomaan alalle uutta yritystoimintaa vaan päinvastoin tulee vähentämään koko toimialan sisäistä kilpailua ja osaamista. Kilpailun väheneminen tulee luonnollisesti lisäämään entisestään kustannusten nousupainetta toiminnan keskittyessä entisestään vain harvoille toteuttajille.
    - Lakiesityksen 17 § kohtaan esitetään tarkennus: 3) on perustettu yksityistielain mukainen tieoikeus ja tietä hoitava tieosakkaiden muodostama tiekunta; yksityisen maanomistajan yksinään *<u>tai yhteismetsän</u>* toteuttaman hankkeen osalta näiden perustamista ei kuitenkaan edellytetä;

2. **Uusien metsäteiden tuen säilyttäminen:**
   - Pohjois-Suomessa talviteillä on ollut merkittävä rooli teollisuuden puuhuollossa. Ilmastonmuutos tuo suuren haasteen hoitaa puutavaran kuljetuksen jäätyneiden soiden kautta. Lapin, Pohjois-Pohjanmaan ja Kainuun alueella on tärkeää säilyttää uusien metsäteiden rakentamisen tuki.
   - Uuden metsätien rakentaminen tiekunnan kokouksesta tietoimituksineen ja suunniteluineen vie useita vuosia. Lain muuttaminen näin nopeasti ei mahdollista toteuttaa suunnitteluvaiheen alussa olevia metsäteiden rakennussuunnitelmia.
   - Suomen yhteismetsät ry esittää, että uusien metsäteiden rakentamisen rahoitus säilytetään Lapin, Pohjois-Pohjanmaan ja Kainuun alueella ja tukitaso pidetään ennallaan.

**Yhteenveto:**

Metsätiestön rakentaminen ja tiestön kunnossapitäminen on yksi tärkeimpiä metsätalouden investointeja. Leikkaamalla metsätiestön rakentamisen ja perusparantamisen tuista valtion säästöt kohdistuvat hyvin lyhyelle aikajänteelle ja tulevat aiheuttamaan valtiolle merkittäviä taloudellisia menetyksiä myöhemmin kasvavan tiestön korjausvelan, teiden kunnostuksen lisärahoitustarpeen ja metsäteollisuuden vaikeutuvan puuhuollon johdosta. Lisäksi on huomionarvoista, että toimivalla metsätiestöllä on merkittävä rooli myös koko maan huoltovarmuudelle ja turvallisuudelle.

Säästäminen metsätiehankkeiden tukemisessa ei edistä kansallisen metsästrategian ja maankäyttösektorin ilmastosuunnitelman tavoitteiden saavuttamista, eikä kannusta metsänomistajia metsästrategiassa tavoiteltuun aktiiviseen metsätalouden harjoittamiseen. Metsätiehankkeiden tukemisesta leikkaaminen huonontaa metsien saavutettavuutta ja puutavarakuljetusten logistiikkaa, eikä tue kansallista metsästrategiaa. Suomen yhteismetsien yhdistys vastustaa metsätiehankkeiden tukemisesta leikkaamista ja esittää tukien säilyttämistä nykyisen kaltaisina.

Metsäteiden siltojen kunto on monin paikoin heikko ja korjausvelka kasvaa koko ajan. Heikko siltaverkosto voi estää puutavaran kuljetukset kokonaan joillakin metsäteillä.

**Ehdotus:**

**Suomen Yhteismetsät ry ehdottaa, että metsäteiden perusparantamisen tukitaso säilytetään nykyisellään 70 prosentin tasolla Lapissa, Pohjois-Pohjanmaalla ja Kainuussa ja että uusien metsäteiden tuki turvataan jatkossa entisillä ehdoin uusien metsäteiden rakentamisessa Lapissa, Pohjois-Pohjanmaalla ja Kainuussa.**

**Siltahankkeissa tulee säilyttää korotettu tukitaso.**

**Perustelut**

- Metsäteiden hyvä kunto on välttämätöntä metsätalouden kannattavuuden ja ympäristön kannalta.
- Metsäteiden kehittäminen parantaa puunkuljetuksen tehokkuutta ja vähentää ympäristövaikutuksia.
- Tukitason säilyttäminen ja uusien teiden rakentaminen turvaavat metsäteollisuuden raaka-ainehuollon.

- Lainsäädännön ja tukiehtojen tempoilevuus heikentää talouden hoidon sekä resurssoinnin kannalta suunnitelmallista ja pitkäjänteistä metsätalouden harjoittamista.

Suomen yhteismetsät ry
Heikki Kallunki
puheenjohtaja